

Koloskopi - Kikkertundersøgelse af hele tyktarmen

Koloskopi udføres, når der er begrundelse for at undersøge hele tyktarmen. Det er typisk i forbindelse med nærmere udredning for blødning fra tarmen, mavesmerter og ændret afføringsmønster, samt ved kontrolundersøgelser hos patienter, hvor der tidligere er fjernet polypper i tarmen, eller hvor der er en særlig risiko for at udvikle kræft eller forstadier hertil.

Før undersøgelsen:

Blodfortyndende medicin

Hvis du er i behandling med Pradaxa, Xarelto, Eliquis eller Lixiana, skal du ikke tage medicinen om morgenen på selve undersøgelsesdagen.

Hvis du er i behandling med Clopidogrel (Plavix, Grepid, Cloriocard), Efient eller Brilique, skal du ikke holde pause med medicinen op til undersøgelsen.

Hvis du er i behandling med Marevan eller Marcoumar, skal du inden undersøgelsen have kontrolleret, efter en pause, at INR er i normalniveau ($INR < 1,5$) hos din egen læge.

Disse retningslinjer tillader, at man kan tage vævsprøver og fjerne mindre polypper. Hvis der i forbindelse med undersøgelsen bliver fundet større polypper, kan det blive nødvendigt med en ny undersøgelse, hvor du forinden holder længere pause med den blodfortyndende medicin. Dette bliver i givet fald aftalt nærmere med dig afhængigt af, hvilken type blodfortyndende medicin du får - og af hvilken årsag. Se Patientinformation – **Blodfortyndende behandling**.

Sukkersygemedicin

Hvis du får tabletter mod sukkersyge, skal du ikke tage din tablet om morgenen på undersøgelsesdagen, men først ved næste måltid (det vil sige efter undersøgelsen).

Hvis du har insulinbehandlet sukkersyge, skal du rådføre dig med din egen læge.

P-piller

Hvis du tager p-piller, skal du sikre dig imod graviditet på anden vis indtil næste menstruation, idet p-pillerne pga. udrensningen blot vil passere gennem tarmen uden at blive optaget i kroppen.

Jerntilskud

Tager du jerntabletter, skal du holde pause 7 dage før kikkertundersøgelsen.

Anden medicin

Al anden medicin kan indtages, dog skal det indtages mere end 1 time før eller 1 time efter indtagelse af udrensningsmidlet.

Pacemaker

Har du pacemaker, skal du oplyse klinikken om dette.

Udrensning

For at undersøgelsen kan gennemføres med et tilfredsstillende resultat, er det nødvendigt, at du har gennemført en udrensning af tarmen. Proceduren er detaljeret beskrevet nedenfor.

Udrensningspulveret m.m. kan afhentes gratis på klinikken fra mandag - torsdag mellem kl. 08:00-15:00, eller du kan afhente det gratis på apoteket, hvis vi forinden har lagt en recept ud.

Det er vigtigt, at du følger instruktionerne nedenfor og IKKE dem fra æsken.

BEMÆRK - Hvis du har en **kronisk nyresygdom**, skal du kontakte os, da du i givet fald skal have et andet præparat til udrensning.

UDRENSNING MED TOILAX OG PICOPREP

Tre døgn før undersøgelsen

Du må ikke spise brød med kerner/frø samt vindruer, jordbær, kiwi, tomater og andre grøntsager/frugter med kerner/frø. Du må heller ikke spise mysli, HUSK (loppefrøskaller), havregryn/havregrød, rå grøntsager og asparges. Du bør undgå mælkeprodukter.

Det er mest hensigtsmæssigt, hvis du spiser en let kost og dagligt drikker 2-3 liter væske.

Eksempelvis kogt eller grillet lyst kød (kylling eller fisk), hvide ris, hvid pasta, kogte skrællede kartofler, lyst toastbrød (også ristet).

Kl. 18.00: Tag 2 Toilax eller Dulcolax tabletter (afføringsmiddel)

To dage før undersøgelsen

Samme kost som dagen forinden.

Kl. 18.00: Tag de sidste 2 Toilax eller Dulcolax tabletter (afføringsmiddel)

Dagen før undersøgelsen

Til morgenmad må du spise kogt eller spejlet æg, hvidt toastbrød (også ristet) med skrabet smør samt kaffe eller te (uden mælk). Derefter må du resten af dagen kun indtage tynd flydende væske og kost (drikkevarer med konsistens af vand og klare supper uden fyld). Ingen mælkeprodukter.

Bemærk at den videre information falder i to afsnit.

1. afsnit hvis du har tid til kikkertundersøgelse i tidsrummet **kl. 8-12**
2. afsnit hvis du har tid til kikkertundersøgelse i tidsrummet **kl. 12-16**

1. Hvis du har en formiddagstid til kikkertundersøgelse (i tidsrummet kl. 8-12) – (hvis ikke, se afsnit 2.)

Tag dosis 1 (1 brev) Picoprep ca. kl. 16 (udrørt i et glas vand) dagen før undersøgelsen, og drik herefter minimum 1½ liter klare væsker.

Klar væske er f.eks. vand, saftevand, sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå fortsat mælkeprodukter (også i kaffe og te). Der må gerne indtages klare supper eller bouillon (uden fyld). Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Tag dosis 2 (1 brev) Picoprep ca. kl. 21 (udrørt i et glas vand) og drik herefter minimum 1½ liter klare væsker.

Du må drikke klare væsker (se ovenfor) indtil lige før undersøgelsen.

- Udrensningen, (når Picoprep påbegyndes), vil resultere i en del vandige diarréer. Det er nødvendigt at være i nærheden af et toilet, og det kan ikke anbefales at forlade hjemmet, så længe udrensningen med Picoprep står på.
- Det kan gå ud over nattesøvnen.

- Du kan få forbigående mavekneb.
- Nogle bliver irriterede ved tarmåbningen. Smør evt. med en fed creme.
- Det er almindeligt at opleve træthed, forbigående kvalme og almen let utilpashed.

2. Hvis du har en eftermiddagstid til kikkertundersøgelse (i tidsrummet kl.12-16)

Tag dosis 1 (1 brev) Picoprep ca. kl. 21 (udrørt i et glas vand) dagen før undersøgelsen, og drik herefter minimum 1½ liter klare væsker.

Klar væske er f.eks. vand, saftevand, sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå fortsat mælkeprodukter (også i kaffe og te). Der må gerne indtages klare supper eller bouillon (uden fyld). Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Tag dosis 2 (1 brev) Picoprep ca. kl. 7 (udrørt i et glas vand) *på undersøgelsesdagen*, og drik herefter minimum 1½ liter klare væsker.

Du må drikke klare væsker (se ovenfor) indtil lige før undersøgelsen.

- Udrensningen, (når Picoprep påbegyndes), vil resultere i en del vandige diarréer. Det er nødvendigt at være i nærheden af et toilet, og det kan ikke anbefales at forlade hjemmet, så længe udrensningen med Picoprep står på.
- Det kan gå ud over nattesøvnen.
- Du kan få forbigående mavekneb.
- Nogle bliver irriterede ved tarmåbningen. Smør evt. med en fed creme.
- Det er almindeligt at opleve træthed, forbigående kvalme og almen let utilpashed.

Undersøgelsen:

Beroligende medicin:

Mange ønsker og får beroligende medicin indsprøjtet direkte i blodåren ved undersøgelsens begyndelse, mens andre går fint igennem undersøgelsen uden.

Du ligger på den venstre side, mens kikkerten føres op gennem endetarmen og videre op i tyktarmen. Den nederste del af tyktarmen (sigmoideum) har et slynget forløb, og det medfører ofte et forbigående ubehag i den nedre del af maven, indtil slyngedannelsen kan ophæves. Senere i undersøgelsen lejres du på ryggen, og sygeplejersken støtter evt. kikkerten med et fast tryk på din mave. Kikkerten føres gennem hele tyktarmen og ofte ind i det nederste stykke af tyndtarmen. Under udtrækning af kikkerten efterses tarmen grundigt. I denne fase af undersøgelsen er der oftest intet nævneværdigt ubehag for dig.

Undersøgelsen varer typisk 20-30 minutter.

Ved kikkertundersøgelsen kan man evt. tage vævsprøver og/eller fjerne polypper. En polyp er en udvækst på tarmens slimhinde (den indvendige overflade). Fjernelsen sker ved at indføre tang (biopsitang) eller en

slynge gennem en kanal i kikkerten. I forbindelse med brug af slynge ved polypfjernelse anvendes af og til varme, for at mindske risikoen for efterfølgende blødning fra det sår, som efterlades i tarmslimhinden.

Hvis du får blodfortyndende medicin (se ovenfor), som ikke er pauseret, kan man ikke altid foretage fjernelse polypper.

Transport

Hvis du har fået beroligende/smertestillende medicin under kikkertundersøgelsen, må du ikke køre bil resten af dagen, så du skal have arrangeret din hjemtransport på anden måde.

Komplikationer

I meget sjældne tilfælde kan indførelse af kikkerten i sig selv føre til, at tarmen brister (perforation) som følge af selve kikkertens påvirkning eller som følge af luftudspiling af tarmen.

Hvis der er fjernet polypper i forbindelse med undersøgelsen, ses i sjældne tilfælde, at der opstår et hul i tarmens væg. Det kan oftest ikke erkendes under selve undersøgelsen. Denne meget sjældne komplikation kræver hospitalsbehandling og i mange tilfælde operation.

Efter der er taget vævsprøver og/eller fjernet polypper, ses i sjældne tilfælde vedvarende blødning. Dette kræver også kontakt til læge/hospital.

Læs derfor grundigt afsnittet nedenfor – ”Efter undersøgelsen”.

Efter undersøgelsen

Du må spise og drikke, som du har lyst efter undersøgelsen.

På grund af den indpustede luft og manipulationen med tarmen, kan du efter undersøgelsen have en trykkende fornemmelse i maven, forbigående mavekneb og rigelig luftafgang. Der kan forekomme lidt frisk blod i afføringen.

Hvis du får vedvarende og tiltagende smerter i maven, vedvarende blødning fra tarmen, ildebefindende eller feber (over 38 gr.) i de første 24-48 timer efter undersøgelsen, skal du kontakte klinikken, 1813 eller skadestuen.

Besked om undersøgelsen

Du vil få besked om resultatet af undersøgelsen med det samme. Hvis der er taget vævsprøver, vil der gå ca. en uge, inden svaret foreligger. Svaret på vævsprøver får du per mail eller telefonisk.